

CE ESTE VIOLENȚA ÎN FAMILIE?

Conform Articolului 2 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45-XVI din 01.03.2007 violența în familie reprezintă „*acte de violență fizică, sexuală, psihologică, spirituală sau economică, cu excepția acțiunilor de autoapărare sau de apărare ale altor persoane, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, comise de către un membru de familie în privința altui membru al aceleiași familii, prin care s-a cauzat victimei prejudiciu material sau moral*”.

Codul Penal al Republicii Moldova (art.2011) definește violența în familie drept acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, suferință psihică ori prejudiciu material sau moral.

Potrivit Legii cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie nr. 45-XVI din 01.03.2007, legiuitorul definește formele violenței în familie care sunt: - violență fizică; - violență sexuală; - violență psihologică; - violență spirituală; - violență economică; - violență împotriva femeilor.

CUI NE ADRESĂM PENTRU AJUTOR?

1. Organelor afacerilor interne care:

- identifică, înregistrează și raportează cazurile de violență în familie;
- examinează cererile și sesizările parvenite din partea cetățenilor cu privire la conflictele familiale;
- vizitează familiile ai căror membri sunt luați la evidență, efectuează lucrul de prevenire a comiterii repetate a actelor de violență în familie;
- efectuează, în situații de criză, reținerea administrativă a agresorului, în funcție de gravitatea cazului;
- se adresează către autoritățile judecătorești pentru obținerea ordonanței de protecție în situație de criză în baza cererii depusă de victimă sau a sesizării de caz și de a asigura executarea ordonanței;
- asigură agresorilor accesul la serviciul de reabilitare.

2. Secțiilor/direcțiilor de asistență socială și de protecție a familiei care:

- oferă protecție și asistență persoanelor în situație de criză, în special victimelor violenței în familie și copiilor acestora;
- plasează, după caz, victimă în centrul de reabilitare, oferindu-i asistență corespunzătoare;
- desfășoară activitate de consiliere psihosocială a victimelor, în vederea lichidării consecințelor actelor de violență în familie, prin mijloace proprii sau redirecționând cazul către specialiști din centrele de reabilitare;
- apără drepturile și interesele legitime ale victimelor, inclusiv ale victimelor minore;
- monitorizează cazurile victimelor și le acordă asistență după ce au părăsit centrele de reabilitare.

3. Instituțiilor medicale care acordă victimei violenței în familie:

- asistență medicală victimei violenței în familie;
- sprijin emotional;
- documentare minuțioasă..

4. Centrelor/serviciilor de reabilitare a victimelor și agresorilor, care oferă:

- cazare, hrana, asistență juridică, socială, psihologică și medicală de urgență, pază și protecție, precum și asistență pentru contactarea rudenilor.

CINE POATE DEPUNE CEREREA DESPRE COMITERE ACTELOR DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE?

- victima;
- în situație de criză, membrii de familie;
- persoanele cu funcție de răspundere și profesioniștii care vin în contact cu familia;
- autoritatea tutelară;

- alte persoane care dețin informații despre pericolul iminent de săvârșire a unor acte de violență sau despre săvârșirea lor.

UNDE SE DEPUNE CEREREA DESPRE COMITERE ACTELOR DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE?

Cererea se depune:

- la organul afacerilor interne;
- în instanță de judecată;
- la organul de asistență socială și de protecție a familiei și copilului;
- la autoritatea administrației publice locale.

Cererea se depune la locul:

- de domiciliu al victimei;
- temporar de reședință a victimei, dacă aceasta a părăsit domiciliul pentru a evita continuarea violenței directe;
- de reședință a agresorului;
- în care victimă a căutat asistență;
- în care a avut loc actul de violență.

La depunerea în instanță de judecată a cererii de eliberare a ordonanței de protecție pentru victimele violenței în familie nu se achită taxă de stat.

CARE SUNT PARTICULARITĂȚILE PROCEDURII DE APLICARE A MĂSURILOR CIVILE DE PROTECȚIE ÎN CAZURILE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE?

Particularitățile procedurii de aplicare a măsurilor civile de protecție în cazurile violenței în familie sunt:

- scopul este asigurarea de urgență a protecției victimei, preîntâmpinarea și prevenirea unor noi acte de violență asupra victimei sau asupra altor membri de familie și prevenirea distrugerii bunurilor și/sau averii personale și/sau comune;
- măsurile de protecție sunt enumerate exhaustiv în cap. XXII² din Codul de procedură civilă;
- cererile se examinează de urgență – **în 24 ore de la depunere**;
- victimei i se acordă avocat din oficiu;
- neprezentarea agresorului la ședința de judecată nu împiedică instanța să examineze cererea;
- ordonanța de protecție se execută imediat;
- **durata măsurilor de protecție este de maxim 3 luni**, dar pot fi prelungite la cererea intemeiată a victimei;
- la cererea intemeiată a victimei, instanța de judecată poate revoca măsurile de protecție aplicate, fapt care denotă că părțile se pot împăca.

CE MĂSURI DE PROTECȚIE A VICTIMELOR VIOLENȚEI ÎN FAMILIE POT FI SOLICITATE?

Potrivit art. 278⁷ din Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova în favoarea victimei pot fi aplicate următoarele măsuri de protecție:

- a) obligarea de a părăsi temporar locuința comună sau de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de administrare și dreptului de dispoziție asupra bunurilor;
- b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei, la o distanță ce ar asigura securitatea victimei, excludând orice contact vizual cu ea sau cu copiii acesteia;
- c) interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victimă sau cu copiii acesteia, cu alte persoane dependente de ea;
- d) interzicerea să se apropie de anumite locuri: locul de muncă al victimei, locul de studii al copiilor, alte locuri determinate pe care persoana protejată le frecventează;
- e) obligarea, până la soluționarea cazului, de a contribui la întreținerea copiilor pe care îi are în comun cu victimă;

f) obligarea de a participa la un program special de tratament sau de consiliere, dacă o asemenea acțiune este determinată de instanța de judecată ca fiind necesară pentru reducerea violenței sau pentru eliminarea ei;

g) limitarea drepturilor în privința bunurilor comune cu victima;

h) stabilirea unui regim temporar de vizitare a copiilor săi minori;

i) interzicerea de a păstra și a purta armă.

Totodată aceste măsuri de protecție constituie interdicții pentru agresori.

Măsurile de protecție prevăzute la art. 15 alin. (1) lit. a)-d) din Legea nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie și art. 278⁷ alin. (2) lit. a)-d) din Codul de procedură civilă, se aplică în mod obligatoriu cu monitorizare electronică. Astfel victimă sau, după caz, membrii familiei acesteia pot purta un sistem electronic de supraveghere care permite verificarea respectării obligației de către agresor, exprimându-și în formă scrisă acordul în această privință.

CE ESTE ORDINUL DE RESTRICȚIE DE URGENȚĂ?

Ordinul de restricție de urgență poate fi emis de către organul de poliție și potrivit art.2 al Legii nr. 45/2007, reprezentă măsură provizorie de protecție a victimei violenței în familie, aplicată de poliție, prin care are loc înlăturarea imediată a agresorului din locuința familiei și stabilirea unor interdicții prevăzute de lege, în vederea prevenirii repetării/comiterii acțiunilor violente, asigurând astfel victimei și altor membri ai familiei siguranță în locuința lor.

Astfel, pentru înlăturarea situației de criză, în caz de stabilire a circumstanțelor din care rezultă o bănuială rezonabilă că au fost comise acte de violență în familie și/sau persistă un pericol iminent de repetare sau comitere a acțiunilor violente, organul de poliție este obligat să dispună imediat eliberarea ordinului de restricție de urgență în privința agresorului și ulterior să supravegheze îndeplinirii măsurilor stabilite. Ordinul de restricție de urgență se eliberează pentru o perioadă de până la 10 zile și se pune îndată în aplicare, agresorul și victimă (în cazul copiilor – reprezentantul legal al victimei) fiind informați despre restricțiile aplicate, drepturile și obligațiile care le revin și despre răspunderea pentru neexecutarea cerințelor ordinului de restricție.

Agresorul are dreptul să conteste ordinul de restricție de urgență în instanța de judecată în condițiile contenciosului administrativ. Înaintarea contestării nu suspendă acțiunea ordinului de restricție. La rândul său victimă are dreptul, în perioada de acțiune a ordinului de restricție de urgență, să solicite eliberarea ordonanței de protecție.

Considerăm că emiterea Ordonanței de protecție poate fi solicitată doar în cazul în care Ordinul de restricție de urgență nu și-a atins scopul, sau în cazul în care există pericolul iminent ca victimă să fie supusă violenței în continuare.

POT FI CONTESTATE ACTELE INSTANȚEI PRIVIND APLICAREA MĂSURILOR DE PROTECȚIE?

Încheierea privind admiterea sau respingerea cererii de aplicare a măsurilor de protecție poate fi atacată cu recurs conform Codului de Procedură Civilă., ce se va examina conform prevederilor art.423-428 CPC.

Totodată considerăm că încheierile privind admiterea sau respingerea cererii de aplicare a măsurilor de protecție NU pot fi supuse și revizuirii potrivit regulilor generale prevăzute la art.446-453 CPC.

Valentina Stratulat,
Doctor în drept,
Judecător în cadrul Judecătoriei Ungheni